Pelastakaa Lapset

Sivistysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 17.3.2026 klo 12.00

Lapsiasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle 2026

1. Pelastakaa Lapset pitää lapsiasiavaltuutetun ehdotuksia perusteltuina ja hyvin laadittuina

1. Lapsen edun ensisijaisuus on sisällytettävä perustuslain perusoikeussäännöksiin.
2. Lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveyspalveluihin on luotava yhtenevät rakenteelliset ratkaisut ja työnjako kansallisella lainsäädännöllä.
3. Suomeen on perustettava lapsipolitiikan arviointineuvosto, määriteltävä lapsipolitiikan seurannan indikaattorit ja luotava niitä varten tietokanta.
4. Lastensuojelun kokonaisuudistus on koottava palasista taitavasti ja viivytyksettä.

2. Havainnot osoittavat, että lapsen etua ei sovelleta johdonmukaisesti kaikessa päätöksenteossa

- Lainsäädäntöhankkeita on **valmisteltu kiireellä**
- Lapsivaikutusarvioinnit ovat olleet **usein tietopohjaltaan puutteellisia** ja heikosti valmisteltuja
- Vaikutusarvioinnit eivät ole johtaneet lapsen edun ja oikeuksien kannalta **negatiivisia vaikutuksia tuottavien lainsäädäntöesitysten korjaamiseen**
- LOS-komitean suositukset varmistavat kaikkien, myös kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien **lasten perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen**
- LOS-komitean johtopäätelmiä ja suosituksia tulee **toimeenpanna johdonmukaisesti yli hallituskausien**
- **Kansallinen lapsistrategian työn jatkumisen turvaaminen** takaa suositusten johdonmukaisen edistämisen niin lainsäädäntöhankkeissa kuin politiikkaohjelmissa kansallisesti, hyvinvointialueilla ja kunnissa

3. Lapsille turvallinen verkko ja tekoälyn vastuullinen käyttö vaativat enemmän huomiota

- **Lapset altistuvat verkossa** yhä useammin ja tahtomattaan kiusaamiselle, väkivallalle ja riippuvuutta aiheuttaville mekanismeille
- Lapset itse toivovat **turvallisempia alustoja, parempaa moderointia ja vahvempaa puuttumista** haitalliseen sisältöön
- Koulujen tulee tarjota lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvattaa **valmiuksia toimia verkossa turvallisesti** sekä **hyödyntää digitaalisia ympäristöjä** oppimisen tukena
- Opettajien ja koulutuksen järjestäjiä tulee tukea digitaalisten ympäristöjen ja tekoälyn **turvalliseen, yksityisyyttä kunnioittavaan ja lasten hyvinvointia tukevaan** käyttöön opetuksessa
- Alustojen **vastuuta** tulee lisätä, digipalvelujen **ikärajoja** valvoa luotettavasti ja **rajoitukset** kohdistaa vain haitallisiin palveluihin

”Itse asiassa se ongelma onkin, että itsekään en ole vielä oppinut luottamaan niihin lähteisiin tai ylipäätään niihin tietoihin, mitä minä saan.

(Huoltaja Pelastakaa Lasten Arabiankielisten perheiden digiarki Suomessa – selvityksessä)

Pelastakaa Lapset

4. Lapsiperheköyhyyden kierre tulee katkaista

- Lapsiasiavaltuutetun eduskuntakertomuksessa lapsiperheköyhyyden todetaan leikkaavan läpi lapsiperheille ja lapsille suunnattujen palveluiden ja etuuksien koko kentän
- Vuoden 2025 Pelastakaa Lasten Lapsen ääni –raportissa (2025) lapset ja nuoret kertovat, että köyhyys mm. **heijastuu heikentävästi oppimiseen ja psyko-fyysiseen hyvinvointiin**
- Tutkimuksissa köyhyyden on havaittu heijastuvan **matalampaan koulutustasoon, heikompiin työllistymismahdollisuuksiin, terveys- ja hyvinvointiongelmiin sekä osattomuuden kokemuksiin**
- Köyhyydessä elävien lasten määrän vähentämiseen tulisi asettaa **sitova tavoite**

”Olen vasta teini-ikäinen. Minun ei kuuluisi joutua miettiään sitä, onko minulla varaa ostaa lääkkeitä tässä kuussa.”

(Lapsen ääni -kyselyyn 2025 vastannut nuori)

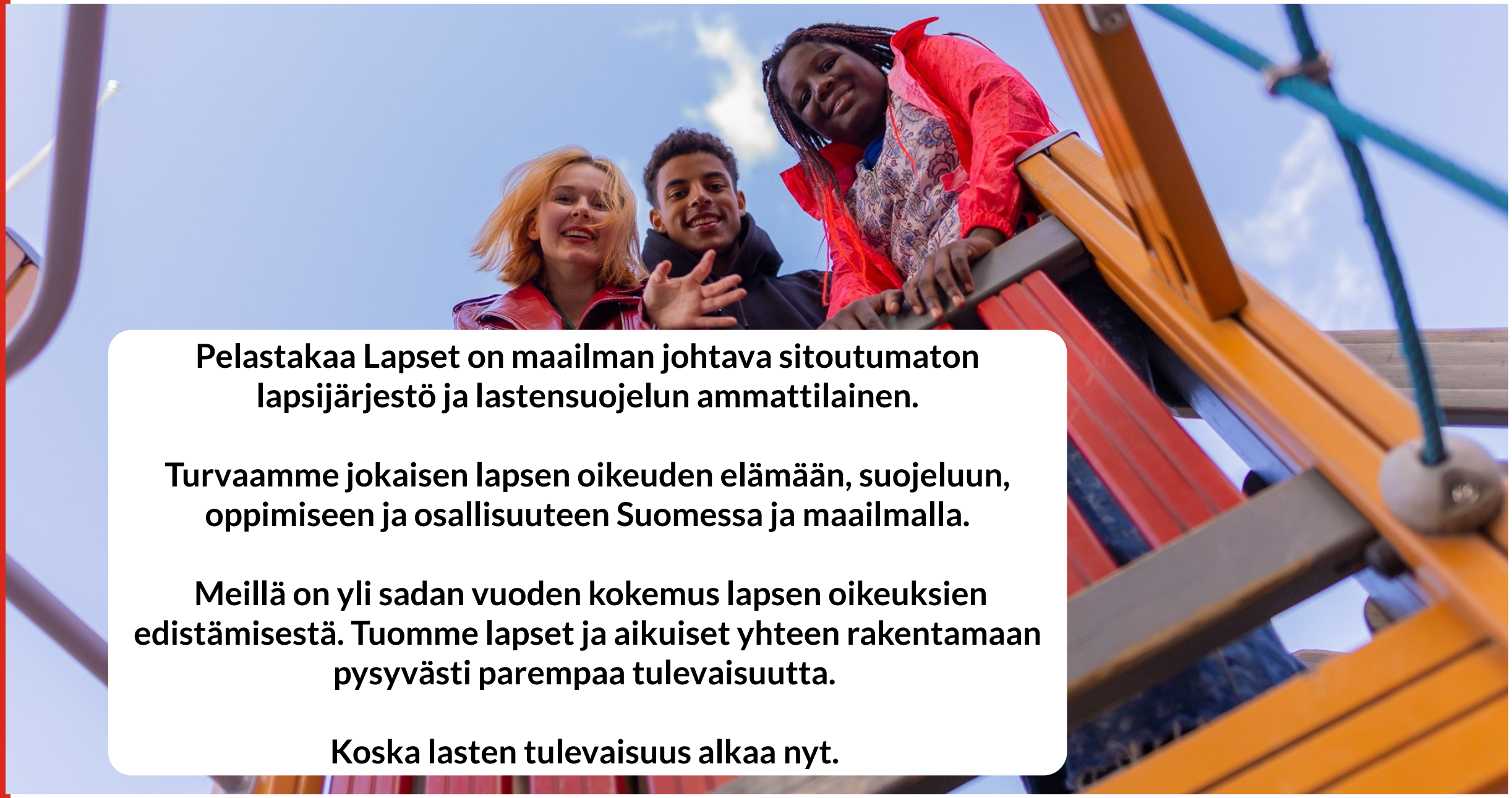
Pelastakaa Lapset – yhteyshenkilöt

Veli Liikanen
yhteiskuntasuhdejohtaja
veli.liikanen@pelastakaalapset.fi

Tiina-Maria Levamo
johtava asiantuntija –lapsen oikeudet ja vaikuttamistyö
tiina-maria.levamo@pelastakaalapset.fi

Kiitos!

Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset on maailman johtava sitoutumaton lapsijärjestö ja lastensuojelun ammattilainen.

Turvaamme jokaisen lapsen oikeuden elämään, suojeluun, oppimiseen ja osallisuuteen Suomessa ja maailmalla.

Meillä on yli sadan vuoden kokemus lapsen oikeuksien edistämisestä. Tuomme lapset ja aikuiset yhteen rakentamaan pysyvästi parempaa tulevaisuutta.

Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.